

Bewonerscomité Enka - Horapark
Bewoners van de Enka Wijk (180 huishoudens)
6717 ZD, Ede
horapark@op-enka.nl

College van burgemeester en wethouders
Postbus 9022
6710 HK Ede

Ede, 20 maart 2021

Betreft: Zienswijze Startnotitie Horapark

Geacht college,

Naar aanleiding van de publicatie van de startnotitie Horapark over de beoogde plannen voor herontwikkeling van het Horapark maken wij gebruik van de mogelijkheid een zienswijze in te dienen. Wij hebben met bijzondere aandacht de planvorming gelezen. Als bewoners van de Enkawijk, delen wij met deze zienswijze onze visie op de plannen en enige zorgen die meegenomen, dan wel onderzocht moeten worden in het vervolg van dit traject.

Wij waarderen het initiatief dat de leegstand in kantoorpanden wordt aangepakt om zo verval tegen te gaan. Dit zorgt voor minder mogelijkheden tot overlast, vernieling en onveilige situaties in het Horapark. In overleg met de initiatiefnemers komen wij graag samen tot een passende oplossing.

Op Enka waarderen wij de rust in de directe omgeving en het uitzicht op de natuur. Momenteel is het Horapark 's avonds rustig. Dat is voor het woongenot in en om het park zeer prettig. De beoogde plannen hebben hier een negatief effect op. Onze belangrijkste zorgen zijn gebaseerd op onze stellige overtuiging dat het aantal geplande woningen onverantwoord groot is. Onze belangrijkste aandachtspunten zijn:

1. Negatieve gevolgen voor de natuur
2. Te grote toename van verkeersdruk en parkeerdruk
3. Optopping en nieuwbouw veroorzaakt hinder en vermindert woongenot Enka
4. Te eenzijdige invulling en te laag voorzieningenniveau
5. Geen noodzaak horeca en verblijfsrecreatie
6. Onzorgvuldig(e) proces en besluitvorming

De paragrafen 1 tot en met 6 beschrijven onze observaties en zorgen.

In paragraaf 7 en 8 doen wij een voorstel en een verzoek om informatie. Tot slot sluiten wij in paragraaf 9 af met een conclusie en een verzoek om met ons in gesprek te gaan.

Deze zienswijze geniet veel draagkracht binnen de Enka wijk. Momenteel hebben 180 huishoudens die woonachtig zijn in de Enka wijk deze zienswijze ondertekent. Wij hebben daar in al ont dubbelen toegepast en gescreend of de adressen ook daadwerkelijk in de Enka wijk liggen. In totaal hebben 256 bewoners van Ede deze zienswijze ondertekent. Voor de namen en adressen verwijs ik naar de bijlage. Deze bijlage zal niet bij de fysiek ingeleverde zienswijze zitten, en digitaal via de mail beschikbaar gemaakt worden.

Voor eventuele vragen, opmerkingen en uitnodigingen zijn wij te bereiken op het volgende e-mailadres: horapark@op-enka.nl.

1. Negatieve gevolgen voor de natuur

Het Horapark is een geliefd wandelgebied en een voorportaal van het aangrenzende bos, met als gevolg dat veel natuur het Horapark als leefgebied beschouwt. De intensiteit van de plannen in combinatie met de ligging en de aantasting van de laatste restjes binnenstedelijke natuur maakt het voornemen van dit plan volledig ongeloofwaardig en onhaalbaar. Indien dit plan doorgaat, verdwijnen uiteindelijk de kenmerkende en kwetsbare natuurwaarden, waaronder een grote populatie aan uilen, vleermuizen en vooral de padden. De paddenpopulatie in het Hoekelumse bos migreert jaarlijks van het bos naar de poelen en terug, om zich voort te planten. Tijdens deze jaarlijkse trek sterven elk voorjaar veel padden door het nu al drukke autoverkeer op de Horalaan, ondanks de mitigerende maatregelen als tunnels en paddenschermen. Een extra 500 woningen in het gebied tussen en nabij het bos en de poelen betekent dat de paddenpopulatie niet meer duurzaam kan blijven bestaan doordat de trekroute van en naar het voortplantingsgebied door de toekomstige bewoners met bijbehorend autoverkeer niet meer bereikbaar is en een deel van het leefgebied van de jonge padden verloren gaat. Niet voor niets staan er borden met de waarschuwing dat het kwetsbaar natuurgebied is bij verscheidene ingangen in het Horapark. Voor meer details en informatie over de gevolgen voor de paddenpopulatie als gevolg van de plannen van de gemeente verwijzen wij u naar de zienswijze die vertegenwoordigers van de paddenwerkgroep HoraEst! hebben opgesteld.

Naast negatieve effecten op het Horapark betekent dit plan een aanslag op de rust en de natuurwaarden in het zuidelijk gelegen Hoekelumse bos -beter bekend als Landgoed Hoekelum- dat onderdeel is van het Natura 2000-gebied Veluwe. Dit bos is reeds een populair natuurgebied waarin, ondanks de huidige hoge recreatiedruk, veel diersoorten voorkomen waaronder vele vogelsoorten, vleermuizen, boommarters, amfibieën, reeën, vossen en wilde zwijnen. Daarnaast liggen bij de Horalaan verscheidene percelen die gekarteerd zijn en zich kenmerken als het habitatype beuken-eikenbossen met hulst (H9120). Dit habitatype is gevoelig voor stikstofdepositie en in de huidige situatie is al sprake van een overschrijding van de kritische depositiewaarde. Het voornemen van het plan om middels interne saldering de ontwikkeling doorgang te laten geven, ziet daarbij de extra verkeersbewegingen in de gebruiksfase en de daarbij behorende depositie op dit reeds overbelast habitatype volledig over het hoofd. De hiermee gepaard gaande drukte leidt daarbij tot een extra belasting op een reeds overbelast systeem waarbij ook effecten optreden in verder weg gelegen delen van dit N2000-gebied.

Figuur 1: bord bij toegang tot Horapark

Het moge duidelijk zijn: de draagkracht van beide gebieden –zowel het Horapark als het Hoekelumse bos– is veel te klein. Woonprogramma brengt in tegenstelling tot kantoren 24 uur, 7 dagen per week belasting van het gebied in plaats van 8 uur, 5 dagen per week. Veel van de aanwezige diersoorten zijn nachtdieren. Vleermuisvriendelijke armaturen compenseren niet voor alle licht, verkeersbewegingen en geluid dat de woningen toevoegen aan de nu 's nachts donkere en stille kantoren. Het gebied is te kwetsbaar om de voorgenomen hoeveelheid aan extra woningen en de daaruit voortvloeiende duizend(en) extra bewoners, bezoekers, verkeersbewegingen, en dergelijke, te kunnen accepteren.

Figuur 2: Een Ransuil in het Horapark (rode lijst soort)

In par. 4.6 van uw startnotitie stelt u dat er gewerkt wordt aan versterking van (samengevat) ecologie en biodiversiteit. In alle deelgebieden die u in par. 4.8 vervolgens bespreekt, geeft u op geen enkele wijze aan deze ambitie een concrete invulling. Sterker nog, er wordt verhard oppervlak toegevoegd (zowel bebouwing als infrastructuur), het gebruik wordt geïntensiveerd en er worden aanwezige natuurwaarden vernietigd en kwetsbare soorten verstoord. De conclusie kan niet anders zijn dan dat het totale programma niet tegemoetkomt aan uw eigen ambities en doelstellingen en drastisch moet worden ingeperkt.

Tot slot willen wij verwijzen naar de bio-morfologische kaart van de gemeente Ede, in het bijzonder het stuk over het Horapark, waar de beschreven plannen in de startnotitie gerealiseerd zouden moeten worden. Een treffende en duidelijke quote aan het einde van dit stuk beschrijft gedetailleerd hoe divers de flora en fauna in dit gebied is: “Vrijwel het hele gebied is beschermd in het kader van het Nederlandse Natuurnetwerk. Dit betekent dat voor bouwprojecten en uitbreiding een ‘nee-tenzij’ regime geldt”. De plannen om dit gebied te ontdoen van natuur en nieuwbouwprojecten te gaan realiseren, staat lijnrecht tegenover deze beschrijving en dienen derhalve te worden geschrapt.

1.1 Vragen met betrekking tot de negatieve gevolgen voor de natuur

Met betrekking tot de negatieve gevolgen voor de natuur hebben wij de volgende vragen:

1. Wat is de impact van de bouw van het Enka terrein op de paddenpopulatie? Graag zien wij een vergelijking van de status van de paddenpopulatie 15 jaar geleden, en de huidige status. Immers, hiermee kan worden aangetoond of de mitigerende maatregelen afdoende zijn om de paddenpopulatie in stand te houden.
2. De bouw van huizen in het Horapark zal ten kosten gaan van natuur. Hoe ziet de concrete ambitie van de gemeente eruit om de ecologie en biodiversiteit te versterken? Graag zien wij dit terug in een onafhankelijk ecologisch onderzoek.
3. Hoe gaat de gemeente invulling geven aan het ‘nee-tenzij’ regime dat momenteel geldt binnen het beoogde gebied?

2. Te grote toename van verkeersdruk en parkeerdruk

De infrastructuur en de parkeergelegenheden in en om het Enkaterrein en de wandelgebieden zijn momenteel niet optimaal. Wij maken ons zorgen over de additionele vervoersbewegingen die deze plannen met zich meebrengen. Onzes inziens zou het Horapark een eigen ontsluiting moeten krijgen en voor autoverkeer niet via de Enkawijk bereikbaar moeten zijn, zodat de groenstrook behouden blijft. Dit zou echter mogelijk gebruikmaking van, en dus meer verkeersdruk op, de reeds bestaande toegangsroute via de Horalaan betekenen. Uitbreidingsmogelijkheden zijn er nauwelijks. Hoe gaat het verkeer dat deze 500 extra woningen genereert, zich afwickelen en welke gevolgen heeft dit voor de verkeersveiligheid en bereikbaarheid tussen Bennekom en Ede? Daarnaast moet ook hier het effect op de natuur meegenomen worden.

Ondanks dat het hoofdstuk in kwestie verkeersdruk en parkeerdruk omvat, moet gezien het voorgaande punt de natuur kort worden beschouwd. In relatie tot de grens tussen het Horapark en de Enkawijk moet ook gekeken worden naar de natuur, en dan in het bijzonder afspraken uit het verleden omtrent de paddenpopulatie. Een onderdeel van de maatregelen om de paddenpopulatie te behouden (zie vorige paragraaf) is een harde fysieke scheiding tussen het Horapark en de Enkawijk. Dit is voorgekomen vanuit het feit dat de oorspronkelijke voortplantingswateren van de padden op het oude Enkaterrein lagen. Een fysieke scheiding tussen deze twee gebieden voorkomt dat oude padden terugkeren naar de plaats waar ooit de oorspronkelijke voortplantingswateren van de padden lagen op het voormalig fabrieksterrein. Hier geen gehoor aan geven maakt dat de padden door de wijk gaan zwerven. Vandaar dat er een paddenscherm staat (en moet blijven), en daarnaast goede roosters bij de wandelpaden moeten worden gerealiseerd.

Tevens moet er onderzoek gedaan worden naar het effect van de plannen in het Horapark op de parkeergelegenheden van het Enkaterrein. Aan de bosrand zijn de parkeergelegenheden op loopafstand van het Horapark. Er moet voorkomen worden dat bewoners en bezoekers van het Horapark gebruikmaken van de parkeergelegenheden van het Enkaterrein. Deze zorg wordt versterkt door het beoogde plan tot kleinschalige horeca die niet alleen vanuit het Horapark zelf belangstelling krijgt, maar vanuit de gehele omgeving. Verder brengt de uitbreiding en het creëren van een doorgaande fietsroute een verhoogd aantal fietsbewegingen door de Enkawijk met zich mee. Veiligheid en overlast voor de direct aangrenzende bewoners moet worden onderzocht.

Wij constateren dat in het Horapark zoals deze nu is vormgegeven ter plaatse van de vlekken B en D momenteel parkeerplaatsen gerealiseerd zijn die strijdig zijn met het vigerende bestemmingsplan. De in het onderstaande figuur aangeduide parkeerstroken zijn opgenomen in de gebieden met bestemming Bos. Binnen de bestemming bos is geen ruimte opgenomen voor de functie parkeren. Wij verzoeken u de aanwezige verharding te laten verwijderen en het landschap weer de ruimte te geven.

Figuur 3: parkeren in bestemmingszones Bos (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Een goede parkeervoorziening is essentieel om de delen met bosbestemming blijvend te kunnen beschermen. Voor het Enka terrein zijn de vigerende normen uit de nota parkeernormering Ede toegepast. Enka ligt dicht bij het station. Daarom is hier naar onze mening het gelijkheidsbeginsel van toepassing en dient minimaal de norm voor rest bebouwde kom aangehouden te worden.

Tot slot wijzen wij op het feit dat er momenteel in het Horapark wordt geparkeerd op plekken waar geen parkeren mogelijk is. Gezien de plannen lijkt het erop dat er een grote hoeveelheid nieuwe parkeerplaatsen nodig is, omdat de parkeergelegenheid in het Horapark reeds ontoereikend is. Tevens lijkt het erop dat een groot deel van deze te realiseren parkeerplaatsen buiten het bestemmingsplan vallen. Wij spreken ten eerste de gemeente aan op het handhaven van het eigen beleid met betrekking tot parkeren in dit gebied en verzoeken de gemeente hierover meer informatie te verstrekken.

2.1 Vragen met betrekking tot te grote toename van verkeersdruk en parkeerdruk

Met betrekking tot te grote toename van verkeersdruk en parkeerdruk hebben wij de volgende vragen:

1. Wat is exact de impact van de extra vervoersbewegingen op de omgeving?
Graag zien we van de gemeente een onderzoek naar de impact van de extra vervoersbewegingen op de omgeving. Dit is inclusief de toe- en afrit naar de dichtstbijzijnde N-wegen en snelwegen. De bestemming verandert met deze plannen van kantoor naar bewoning, wat andere verkeersbewegingen met zich meebrengt.
2. Wat is de impact, noodzaak en onderbouwing van het verleggen van de fietsroute?
Dit zijn wij wederom graag terug in een onafhankelijk onderzoek.

3. Optopping en nieuwbouw veroorzaakt hinder en vermindert woongenot Enka

Als omwonenden hebben wij oog voor de actualiteit en wens om de bestaande bebouwing om te zetten naar woningen. De voorgenomen plannen brengen echter ook bouwtechnische vragen en zorgen met zich mee. Optopping is iets waar wij als belanghebbenden geen voorstanders van zijn. Niet alleen heeft dit effect op de omliggende natuur, maar de panden gaan ook boven het bladerdak uit komen terwijl de panden momenteel al tot het bladerdak reiken. Dit geeft directe uitkijk en inkijk op en over de woningen aan de bosrand. Vele bewoners maken zich hier zorgen over.

Wij wijzen u erop dat het vigerende beeldkwaliteitsplan Horapark Ede gebaseerd is op het concept van werklandschappen (par. 3.2). Dit concept vraagt, zo stelt het beeldkwaliteitsplan, een beperkte bouwhoogte opdat het plan past binnen het principe van een landgoed. Gebouwen mogen daarom niet hoger zijn dan 3 bouwlagen ofwel een goothoogte van 13m en voorzien van een kap. Binnen deze kaders is geen passende optopping mogelijk. Optopping zou strijdig met het landgoedkarakter en bovendien ruimtelijk een te groot contrast vormen met de aanliggende paviljoenbebouwing van 1 laag met kap.

Daarnaast worden wij graag geïnformeerd over de beoogde gevelverfraaiing. Wat bedoelt de gemeente hiermee? Vorming van balkons, dakterrassen en galerijen of slechts het verfraaien van het aanzicht? Balkons en galerijen brengen lichtvervuiling met zich mee met direct gevolg voor de natuur die zich 's nachts in het Horapark beweegt. Graag denken we mee aan een oplossing die acceptabel is voor de kwaliteit van dit gebied voor de natuur en de huidige bewoners.

3.1 Vragen met betrekking tot optopping en nieuwbouw

Met betrekking tot optopping en nieuwbouw hebben wij de volgende vragen:

1. Kan de gemeente duiding geven over hoe de beoogde gevelverfraaiing vorm gaat krijgen?
2. Wat is de impact van lichtvervuiling op de biodiversiteit in het omliggende gebied? Dit kan meegenomen worden in het eerder voorgestelde onafhankelijke ecologisch onderzoek.

4. Te eenzijdige invulling en te laag voorzieningenniveau

Niet alleen de ontwikkeling van het Horapark is van belang. Wij zijn van mening dat de ontwikkeling van Ede Zuid Oost in zijn geheel moet worden meegenomen in de overwegingen rond de ontwikkelingen van het Horapark. Momenteel worden er 201 appartementen aan de Enka wijk toegevoegd met een specifieke bestemming. Ook ligt er een plan voor nog eens 194 appartementen in de Enka wijk. De druk op de bestaande en toekomstige voorzieningen neemt hierdoor flink toe. In het bijzonder willen wij hier de school benadrukken. Momenteel zijn de wachtlijsten voor de scholen binnen Ede lang, en dat geldt ook voor de school in de Enka wijk. De ontwikkeling van het Horapark verhoogt deze druk en de druk op andere voorzieningen. Uit de startnotitie blijkt niet dat daar rekening mee wordt gehouden. Hier moet dus een oplossing voor komen.

In relatie tot de ontwikkelingen in en om Ede Zuid Oost in zijn totaliteit is diversiteit een belangrijk punt van aandacht. Diversiteit in het soort woningen en de verschillende soorten bestemmingen die het Horapark en de daarin te realiseren woningen zouden kunnen krijgen. Wij verwachten dat de gemeente hier een visie op vormt die aansluit op de meest recente inzichten en diversiteit in doelgroepen starters-, senioren-, koop- en huursector. De gemeentelijke woonvisie dateert van enige jaren terug. Deze visie geeft een doorkijk tot 2030 voor wat betreft de woningbouwontwikkeling. In de visie zijn richtlijnen opgenomen over de verdeling van starters- senioren-, koop- en huurwoningen. Het Horapark wordt in deze visie niet genoemd en bewoners mochten daarom bij de aankoop van hun woningen verwachten dat dit voor de korte en middellange termijn een kantoor- en uitloopgebied zou blijven in plaats van een woonwijk. Door de toevallige omstandigheid dat een kantoo-reigenaar de verhuur van kantoorruimte mede door bijbouw van kantoorruimte op het Kazerneterreinen niet kan realiseren komt hier nu verandering in. Als bewoners zijn we tegen extra bebouwing in het Horapark. Als ombouw van de bestaande panden noodzakelijk blijkt kunnen de bewoners van Enka er dan vanwege de handhaving van de ruimtelijke kwaliteit van de bestaande panden er dan van uitgaan dat voor deze panden de verdeling qua doelgroepen (huur, koop, betaalbaar, middelduur, duur) gerespecteerd worden en dat er niet (over)gecompenseerd gaat worden voor andere wijken waar de doelstellingen van de woonvisie niet gehaald zijn?

4.1 Vragen met betrekking tot te eenzijdige invulling en te laag voorzieningenniveau

Met betrekking tot te eenzijdige invulling en te laag voorzieningenniveau hebben wij de volgende vraag:

1. Kunnen wij ervan uitgaan dat de verdeling qua doelgroepen (huur, koop, goedkoop, middelduur, duur) gerespecteerd wordt op het Horapark, en dat er niet (over)gecompenseerd gaat worden voor andere wijken waar de doelstellingen van de woonvisie niet zijn gehaald?

5. Geen noodzaak horeca en verblijfsrecreatie

In uw startnotitie maakt u ruimte voor het realiseren van kleinschalige horeca of recreatie in deelgebied C. Als voorbeeld noemt u de Ossenstal in Epe. Deze horecagelegenheid, met 200 zitplaatsen binnen en 300 op het terras, is echter nauwelijks kleinschalig te noemen. Wij verzoeken u dit voorbeeld te schrappen en met ons in gesprek te gaan over deze voornemens. Bovendien bestaat er voor de ontwikkeling van horeca- en verblijfsrecreatiefuncties geen noodzaak of meerwaarde. Niet is uitgewerkt in welke concrete behoefte deze ontwikkelingen zouden voorzien. Evenmin is uitgewerkt of deze behoefte niet binnen bestaand stedelijk gebied kan worden verwezenlijkt. Ook geven deze functies een onacceptabele druk op de aanwezige natuurwaarden binnen en buiten het plangebied. Ten slotte ontbreekt een beschrijving van de verhouding tot reeds aanwezige en toekomstige voorzieningen in het bijzonder rond Hoekelum en het stationsgebied. De noodzaak voor extra horeca op het Horapark ontbreekt en door de toekomstige hoofdfietsroutes voor de Veluweflankroute te gebruiken, wordt bestaande horeca tevens beter benut (koppelkansen).

5.1 Vragen met betrekking tot geen noodzaak horeca en verblijfsrecreatie

Met betrekking tot geen noodzaak horeca en verblijfsrecreatie hebben wij de volgende vragen:

1. Wat is de impact van de te verwachten bezoekersaantallen op de natuur in het gebied? Dit kan wederom meegenomen worden in het eerdergenoemde onafhankelijk ecologisch onderzoek.

6. Onzorgvuldig(e) proces en besluitvorming

6.1 Onduidelijke relatie met stadsvisie Ede 2030

In de stadsvisie Ede (vastgesteld in 2017) is de transformatie van het Horapark al benoemd als onderdeel van landschapspark de Groene Wig (<https://stadsvisie.ede.nl/5417/landschapspark-kaart>): “transformatie biedt kansen dit gebied veelkleuriger te maken en meer te richten op recreatie en toerisme passend bij haar natuurlijke omgeving. Met deze herbestemming vormt het Horapark tevens een interessante schakel tussen de stationsknoop-WFC, het Enkaterrein en het landgoed Hoekelum”. Wonen staat hierin niet benoemd. In uw startnotitie verzuimt u invulling te geven aan de vijf leidende principes uit deze stadsvisie voor de transformatie van het Horapark:

1. Netwerkstad in Foodhart
2. Krachtige en complementaire brandpunten
3. Herkenbare stad aan Veluwe en Vallei
4. Duurzame en gezonde stad
5. Levensloopbestendige Wijken

Bovendien blijkt niet uit de visie per deelgebied hoe u de landschappelijke en cultuurhistorische kernwaarden versterkt. Bijvoorbeeld de variatie in bospartijen, lanen en wandelpaden.

6.1.2. Vragen met betrekking tot stadsvisie Ede 2030

Met betrekking tot stadsvisie Ede 2030 hebben wij de volgende vragen:

1. Kan de gemeente een integrale visie geven, waarin de beoogde ontwikkelingen op het Horapark binnen de bredere bouwontwikkelingen in de gemeente Ede worden geplaatst? Hierbij dient specifiek aandacht te zijn voor de observatie dat er nieuwe kantoren op het Kazerneterrein worden gebouwd, terwijl ze op het Horapark worden gesaneerd. Ook dient daarin oog te zijn voor de voorzieningen in de bredere omgeving, zoals de school, de horeca, etc. Tot slot dient de eerdergenoemde stadsvisie Ede hier in beschouwing genomen te worden.

6.2 Onzorgvuldige ruimtelijke ordening in het verleden

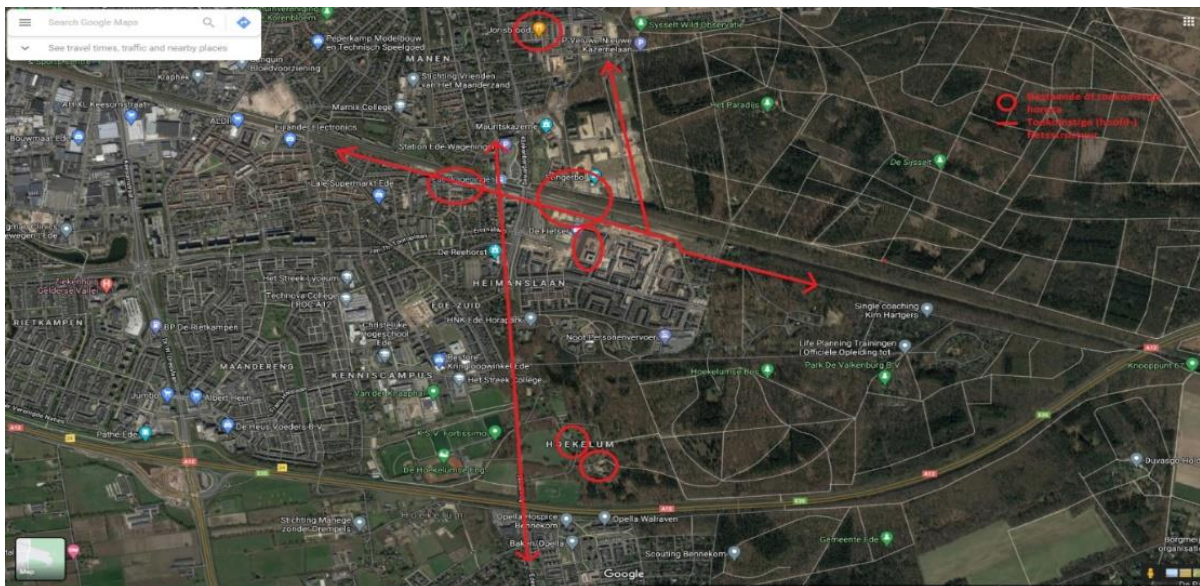
De kantoorontwikkeling op het Horapark dateert al vanaf de jaren '70. In 2000 zijn de bouwmogelijkheden in het Horapark beperkt om de ruimtelijke kwaliteit te versterken. Twee locaties (Bruil in deelgebied B en deelgebied C) zijn onbebouwd gebleven. Kennelijk zijn deze plannen economisch niet uitvoerbaar gebleken. Op de gemeente had op z'n minst de plicht gelegen deze locaties weg te bestemmen in plaats van een nieuwe, voor dit kwetsbare gebied intensievere, bestemming als wonen toe te staan. Woningen zorgen voor meer lichthinder voor vleermuizen dan kantoorgebouwen en een intensiever gebruik van het achterliggend pad van deelgebied B vooral in de avonduren en weekenden. Horecalocatie levert externe werking op het nabijgelegen Hoekelumse bos op. Los van de planologische wijzigingen van het gebruik van de grond van kantoor naar wonen roept de mate van toegestane bebouwing voor kantoren binnen het vigerende bestemmingsplan vragen op. Gebouwen met de omvang van het CROW-gebouw op de potentiële horecalocatie in deelgebied C of de leegstaande kantoren en de Bruillocatie op deelgebied B zijn voor ons onaanvaardbaar en leiden tot een enorme achteruitgang van de ruimtelijke kwaliteit van dit gebied. Als buurtbewoners zien wij de bestaande situatie als kans om deze locaties terug te geven aan de natuur, in combinatie met een kleinschalige ontwikkeling van woningen in de kantoren in vlekken B en D. Zo kan er een mooi extensief overgangsgebied naar het Natura 2000-gebied op Hoekelum ontstaan. Voor de kinderen in de buurt zou gebied B ideaal zijn om weer te spelen in de struinnatuur, die helaas onlangs zonder mededeling vooraf gekapt is.

6.3 Keuze voor Veluweflankroute (fietspad) niet transparant en niet onderbouwd

In uw brief en in de startnotitie verwijst u naar de Veluweflank-route. Deze loopt dwars door het bosrijke deel van het Horapark én door de wijk Enka. De variant die opgenomen is in de startnotitie loopt zelfs tussen de paddenpoelen door. Uit de startnotitie blijkt dat er meerdere varianten voor de fietsroute zijn onderzocht. Wij verzoeken u alle informatie over de noodzaak tot de fietsroute én het onderzoek naar verschillende varianten beschikbaar te stellen. De aanleg van de fietsroute én de ontwikkeling van Horapark dienen in samenhang te worden beschouwd. De fietsroute langs de Horalaan is niet smal, in uitstekende staat en niet sociaal onveilig. Het fietspad wordt voornamelijk overdag gebruikt voor toegang tot de kantoorlocaties en de natuur. Daarnaast is het fietspad bovenal de hoofdroute voor wandelaars vanuit de Enkawijk naar het Hoekelumse bos. De stelling in par. 4.4 over dit fietspad is onjuist en niet onderbouwd. Graag zien wij dat dit wordt rechtgezet.

6.3.1. Vraag met betrekking de Veluweflankroute

Graag zien wij de impact van de keuze om deze fietsroute door de paddenpoelen door te laten lopen terugkomen in het eerdergenoemde onafhankelijk ecologisch onderzoek. Zie onderstaande figuur 1 ter illustratie.

Figuur 4: toekomstige hoofd fietsinfrastructuur en horeca

6.4 Noodzaak tot samenhangende gebiedsontwikkeling en integrale planprocedure

Gebiedsontwikkeling én effectbeoordeling (met bijbehorende compensatie en mitigatie) moet integraal worden uitgewerkt. Uzelf onderkent die samenhang op meerdere plekken in uw startnotitie. Bovendien is het plan, gezien de nabijheid van Natura 2000-gebied en verwachte toename van verkeer, plan-m.e.r.-plichtig omdat significant negatieve gevolgen op Natura 2000-gebied niet op voorhand kunnen worden uitgesloten. Tevens is niet op voorhand uitgesloten dat beschermde soorten worden aangetast. Het verkrijgen van vergunningen en ontheffingen op grond van de Wet Natuurbescherming moet zeker zijn voordat het bestemmingsplan kan worden vastgesteld. Als dat niet het geval is, is dat plan onuitvoerbaar en in strijd met een goede ruimtelijke ordening. Dit geldt in het bijzonder voor de paddenpoelen, die een compenserende maatregel voor de Enkawijk zijn. Ten slotte geeft u niet aan of en op welke wijze aan de regels over natuurbescherming uit de provinciale ruimtelijke verordening kan worden voldaan. Een samenhangende gebiedsontwikkeling vraagt om een samenhangende stedenbouwkundige visie en landschappelijk ontwerp. Pas daarna kan met (bouw)planuitwerking worden gestart. De planning die in par. 6.1 ten aanzien van deelgebied B wordt gepresenteerd, is hiermee in strijd.

Het baart ons daarbij zorgen dat in de startnotitie geen welstandsparagraaf is opgenomen, er geen integrale visie is op de toekomstige ruimtelijke kwaliteit van het totale plangebied en de rol van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit in de bewaking van daarvan. Daarbij wijzen wij er graag op dat het totale gebied, inclusief het gebied van NOOT, vroeger bos is geweest, horende bij landgoed Hoekelum. Het westelijk deel (vlek A en B) waren daarbij onderdeel van de parkaanleg van het landgoed, het oostelijk deel was bos (zie afbeelding). Het Horapark hoort momenteel tot het Gelders Natuur Netwerk en Groene ontwikkelingszone van de provincie Gelderland waarvoor strenge eisen gelden aangaande plannen die natuurbehoud aan kunnen tasten. Juist in deze gebieden wil de Provincie herstel en versterking van de natuur.

Figuur 5: Ontwikkeling Horapark 1850-1872-1893-1930-1973-1990-2000-2020 (bron: Topotijdreis.nl)

Tevens geeft u in uw startnotitie aan dat er per deelgebied een herontwikkelingsplan zal worden opgesteld. En dat de planontwikkeling in verschillende fasen in ontwikkeling wordt genomen (par. 5.1 van de startnotitie). Een gefaseerde ontwikkeling kan onzes inziens alleen

als er sprake is van één integraal plan en dus één integrale bestemmingsplanwijziging en vergunning. Dus niet op basis van verschillende deelprocedures. Onzes inziens moet het integrale plan getoetst worden op de draagkracht van het gebied, en dus geen toetsing van deelplannen of vergunningen per deelgebied. Als u immers verschillende deelplannen ontwikkelt, dan geeft alleen de optelsom van de effecten van de deelplannen een juist beeld van de milieueffecten. Wij zien graag een formele reactie vanuit de gemeente op deze stellinginname.

6.5 Onvolledige en eenzijdige SWOT-analyse

In paragraaf 3.3 van de startnotitie geeft uw college een eenzijdig beeld van de kansen, bedreigingen, sterkten en zwakten van dit gebied. Het door u geschetste beeld als een ontoegankelijk en slecht leesbaar gebied wordt niet herkend. De charme van het gebied is nu juist de onder planologen zo geliefde 'olifantenpaadjes', de struinnatuur voor kinderen en het gebruik als hondenuitlaat- en losloopgebied. Bovendien is de beschrijving onjuist dat het pad van de Enka wijk naar het Hoekelumse bos nog vrijwel niet als fietspad wordt gebruikt. Van dit fietspad maken vele hondenbezitters, wandelaars met kinderen vanuit de Enkawijk en werknemers van de omliggende kantoren met plezier gebruik.

De versterking van de groenstructuur biodiversiteit wordt gezien als een kans. Voor het eerlijke beeld hoort dit onder bedreigingen te staan. Tussen de paddenpoelen komt een fietspad. Het perceel van Bruil is inmiddels gekapt en in deelgebied C gaat volgens de plannen ook grootschalige houtkap plaatsvinden. Wij hebben zoals hiervoor aangegeven oog voor de leegstaande kantoren en de woningbehoefte onder starters en ouderen. Met dat als uitgangspunt zouden wij als buurt in overleg met de gemeente een voor alle partijen meer afgewogen SWOT-analyse willen opstellen.

Onder de sterkten wordt genoemd dat het principe van inbreiding geldt voor het Horapark. Dit bestrijden wij. Het Horapark ligt juridisch buiten de bebouwde kom van Ede. Dit staat onderschreven in paragraaf 3.2 verkeerskundige situatie. Ontwikkelen in het Horapark is daarmee bouwen buiten de bebouwde kom van Ede en daarbij gelden de daarbij passende procedures en provinciale kaders.

Onder zwakten wordt genoemd dat de verbindingen met de Enkawijk zwak zijn. Juist het landschappelijke boskarakter van de zone tussen Enka en het Horapark maakt de locatie zo aantrekkelijk. Een fysieke barrière is hier juist gewenst en wordt gezien als onderdeel van het woongenot van de Enka bewoners.

6.6 Gebrekkig toetsingskader

Geen van de ecologische en duurzaamheidsambities uit de startnotitie zijn toetsbaar gemaakt. Hiermee heeft de gemeente geen sturingsinstrumenten in de ruimtelijke ontwikkeling. De genoemde kansen kunnen daardoor te gemakkelijk sneuvelen en blijven bij intentieverklaringen.

6.7 Participatie nog onvoldoende

Wij vinden het een gemis dat het opstellen van de startnotitie zonder inbreng van de omwonenden is uitgevoerd. U mist daardoor de belevingswaarde van het ontwikkelgebied vanuit de bewoners van Enka. Over de participatie hebben wij de volgende opmerkingen.

6.7.1 Toezegging over uitwerking van participatie ontbreekt

U maakt gebruik van de Edese participatieaanpak. Hierin staat dat na vaststelling van de startnotitie een communicatie- en participatieplan wordt uitgewerkt. Deze toezegging is in de startnotitie Horapark onvoldoende gedaan. Graag zien we hoe u ons als bewonerscommissie actief wil betrekken in de uitwerking van de vervolgplannen.

6.7.2 Spelregels uit de startnotitie zijn niet passend bij het doel van participatie

U beschrijft (paragraaf 6.3.2) dat u met participatie nastreeft dat de gemeente Ede:

- Inzicht krijgt in belangen en wensen van betrokkenen
- Inzicht krijgt in de mogelijkheid om tegemoet te komen aan de wensen of belangen
- Betrokkenheid/ eigenaarschap creëert

Uw aanpak beschrijft alleen informatiebijeenkomsten en andere kanalen om passief te informeren. Daarmee biedt u bewoners geen gelijkwaardig gesprekspodium (paragraaf 6.4.3). Een informatieavond is immers gericht op het delen van informatie vanuit de gemeente (eenrichtingsverkeer) en biedt nagenoeg geen ruimte voor meespreken en meedenken.

6.7.3 Samenhangende gebiedsontwikkeling vraagt om gebiedsgerichte communicatie en participatie

Op meerdere plekken in de startnotitie onderschrijft u de samenhang tussen de verschillende deellocaties. In de startnotitie verwijst u naar de 'Visie Openbare Ruimte'. Hieruit blijkt dat voor ontwikkelingen in het Horapark de gemeente participatie een belangrijk onderdeel vindt van het proces. En dat de inbreng van belanghebbenden meegenomen wordt bij het bepalen van de gewenste inrichting (de 'wat-vraag' uit paragraaf 6.3.1). Desondanks kiest u ervoor de bewonersparticipatie te (laten) organiseren door de verschillende eigenaren. Dergelijke versnippering en gefragmenteerde participatie maakt een gedragen plan en goede ontwikkeling van het gebied onmogelijk. Wij verwijzen naar de eerdere paragraaf over participatie, en zien graag hoe u ons als bewonerscommissie actief wil betrekken in de uitwerking van de vervolgplannen.

6.7.4 Rolverdeling tussen initiatiefnemers niet in een anterieure overeenkomst

De rolverdeling tussen initiatiefnemers, en daarmee hun rol en taak in bewonersparticipatie, legt u vast in een anterieure overeenkomst. Een anterieure overeenkomst is niet het aangewezen middel om dergelijke afspraken vast te leggen, omdat deze alleen gaat over verdeling van kosten bij gebiedsontwikkeling.

6.7.5 Ons verzoek met betrekking tot participatie

Wij stellen daarom voor dat de gemeente Ede een gezamenlijk participatieplatform faciliteert waarin alle belanghebbenden gelijkwaardig meedenken, coproduceren, en participeren in het maken van de plannen (een gelijkwaardig gesprekspodium, paragraaf 6.4.3).

De bewoners van de wijk Enka organiseren daarvoor een bewonersvertegenwoordiging. Ons voorstel is om met deze vertegenwoordiging de participatie nader uit te werken. Wij vragen u nadrukkelijk om daarnaast ook de mogelijkheid voor individuele participatie voorlopig open te houden. Tot slot willen wij benoemen dat het allervreemdste te noemen is dat gedurende een pandemie waarin afspraakmogelijkheden en voorlichtingsbijeenkomsten niet toegestaan zijn, er een flinke haast gemaakt lijkt te worden met dit plan. Dit speelt fragmentatie en gebrek aan overzicht in de hand. Welke alternatieven biedt de gemeente voor afspraakmogelijkheden en voorlichtingsbijeenkomsten in deze pandemie?

7. Ons pleidooi

Met het totaal van het voorgaande in overweging genomen en in afwachting van verdere informatie en een uitnodiging om mee te praten, nemen wij vooralsnog de volgende stellingen in:

- *Er dient een balans te zijn tussen het aantal te realiseren woningen, het soort te realiseren woningen (diversiteit in huur, koop, starters, senioren, enzovoorts), de benodigde voorzieningen en infrastructuur en de toename in recreatiedruk en daarmee de effecten op natuurwaarden.*
- *Bestaande bouw een mogelijke nieuwe bestemming geven, mits de correcte procedures gevolgd worden, is bespreekbaar.*
- *Natuur mag niet worden opgeofferd om nieuwbouw te realiseren. Er moet afgezien worden van de plannen tot nieuwbouw en verwijdering van natuur.*
- *Er dient zorgvuldig om te worden gegaan met de waarden in en waardering van het gebied, de ambitie moet zijn om deze te verhogen.*
- *Er dient een onafhankelijk ecologisch onderzoek te worden uitgevoerd naar de impact van de plannen op ecologie en biodiversiteit.*
- *Er dient onderzoek gedaan te worden naar de effecten van de stikstof depositie op het aangrenzende Natura 2000-gebied, zeker nu door de komst van de Enka Wijk de waarden al zijn overschreden.*
- *Er mogen geen negatieve effecten plaatsvinden op het Natura 2000-gebied als gevolg van deze plannen, en er moet een vergelijking plaatsvinden met onderzoek uit het verleden (Enka Wijk) om zo de impact van de te realiseren woningen vanuit ecologisch standpunt te beschouwen.*
- *Bovenstaande vraagt om een zorgvuldige gebiedsgerichte regie van de gemeente waarbij de bewoners van de Enka wijk nadrukkelijk hun belang in kunnen brengen. De belangenafweging dient vervolgens transparant te geschieden.*

Passende beoordeling en plan-m.e.r.

In algemene zin vragen wij u om zorgvuldigheid in de procedure. In het bijzonder willen wij u nog wijzen op het volgende:

Vanwege de aanwezigheid van de natuurwaarden in het Horapark en vanwege het feit dat het plangebied direct grenst aan Natura 2000 gebied menen wij dat vanuit bestaande regelgeving er een zogenaamde "Passende Beoordeling" dient te worden opgesteld, waar de provincie het bevoegd gezag voor is. Als dit het geval is dan zal dit initiatief niet alleen m.e.r.-beoordeling plichtig zijn (vormvrij), maar zal dit betekenen dat dit voornemen voor herontwikkeling van het Horapark ook plan-m.e.r. plichtig is, dus dat er een plan-m.e.r. (milieueffectrapport) dient te worden opgesteld. In deze procedure zult u als gemeente naast inrichtingsalternatieven ook locatie-alternatieven moeten onderzoeken.

Deze procedure wordt niet genoemd in uw Startnotitie. Het voeren van een dergelijke procedure (passende beoordeling en daarmee een plan m.e.r.) maakt het volgens ons onmogelijk om al in 2021 een ontwerp bestemmingsplanwijziging in procedure te kunnen brengen en een ontwerp-vergunningsaanvraag in te kunnen dienen.

Wij vragen u om aan te geven hoe u hier tegenaan kijkt.

8. Verzoek tot informatie

We verzoeken u ons ten slotte de volgende informatie te verstrekken:

- Informatie over de variantenstudie en besluitvorming rond de fietsroute
- Informatie over de verkeers(veiligheid)analyse van de Horalaan en het naastgelegen fietspad
- Door initiatiefnemer reeds uitgevoerde onderzoeken en analyses
- Planning voor deelgebieden C en B
- Verdere relevante stukken met betrekking tot de ontwikkeling van het Horapark

9. Conclusie

Wij kijken uit naar een uitnodiging om over dit onderwerp in gesprek te gaan, en te blijven, zodat wij onze visie kunnen toelichten en eventuele vervolgstappen met elkaar kunnen bespreken. In het kader van transparantie geven wij aan dat ons comité ook de politiek benadert en wij goede contacten onderhouden met de pers en de verschillende natuurorganisaties in en om Ede. Daarbij is het ook zinvol te vermelden dat het Bewonerscomité Enka geen formele vertegenwoordiging is van alle bewoners in de wijk. Wij spreken namens allen die deze zienswijze hebben ondersteund.

Door samen met ons comité in gesprek te gaan, en deze dialoog gedurende de verdere ontwikkeling van de plannen voor het Horapark in stand te houden, vertrouwen wij erop dat wij met elkaar tot een mooie realisatie van het Horapark kunnen komen. De balans tussen doorontwikkeling van het Horapark, het behoud van de natuur en het woongenot van de omwonenden staat daarin centraal.

Met hartelijke groet en in afwachting van uw reactie,

Bewonerscomité Enka - Horapark
horapark@op-enka.nl